

فلسفه (۷)

درباره‌ی گودل

یاکو هینتیکا

ترجمه:

ساجد طیبی

موسسه انتشاراتی روزنامه ایران

تهران ۱۳۸۸

On Gödel
Jaakko Hintikka

درباره‌ی گودل

یاکو هینتیکا

ترجمه: ساجد طیبی

طرح جلد: علی عبد حق

نوبت چاپ: اول ۱۳۸۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۳۴۷-۱۲-۸

بها: ۲۵۰۰ تومان

همه‌ی حقوق محفوظ است

موسسه انتشاراتی روزنامه ایران

تهران، خیابان خرمشهر ساختمان ۲۱۲، موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران

Hintikka, Jaakko هینتیکا، یاکو، ۱۹۲۹م-

درباره گودل/یاکو هینتیکا، ترجمه ساجد طیبی

تهران: روزنامه ایران، موسسه انتشاراتی، ۱۳۸۸.

۱۱۱ ص.

۹۷۸-۶۰۰-۵۳۴۷-۱۲-۸

فیپا

عنوان اصلی: On Gödel, c2000

گودل، کورت، ۱۹۰۶ - ۱۹۷۸م. Gödel, Kurt

منطقدان‌ها-ایالات متحده-سرگذشتنامه

منطقدان‌ها-اتریش-سرگذشتنامه

طیبی، ساجد، ۱۳۶۱

۱۳۸۸ ۵۹۴ ۵۲۹/۹

۵۱۰/۹۲

۳۰۵۸۸۶۱

سرشناسه

عنوان و نام پدیدآور

مشخصات نشر

مشخصات ظاهری

شابک

وضعیت فهرست نویسی

یادداشت

موضوع

موضوع

موضوع

شناسه افزوده

رده بندی کنگره

رده بندی دیویی

شماره کتابشناسی ملی

فهرست

- پیشگفتار..... ۱
- ۱- مقدمه: شوک کونیگسبرگ..... ۳
- ۲- زندگی و شخصیت گودل..... ۹
- ۳- اثبات دولبه‌ی گودل برای تمامیت..... ۱۵
- ۴- پس‌زمینه‌ی گودل..... ۲۹
- ۵- اثبات گیچ‌کننده‌ی گودل برای ناتمامیت..... ۴۳
- ۶- پیامدهای ناتمامیت..... ۵۹
- ۷- دیدگاه‌های فلسفی گودل..... ۷۱
- ۸- گودل به عنوان یک متخصص نظریه‌ی مجموعه‌ها..... ۸۳
- ۹- دیالکتیکِ تعبیرِ گودل در دیالکتیکا..... ۹۳
- ۱۰- ماشین‌های تورینگ یا ماشین‌های گودل؟..... ۱۰۳
- ادبیات بحث- کتابشناسی..... ۱۰۷

کورت گودل^۱ (۱۹۰۶-۱۹۷۸) یکی از مهمترین منطق‌دان‌های همه‌ی دوران‌ها بود. دستاوردهای او به ویژه اثباتش مبنی بر این‌که هر دستگاه اصل موضوعی از حساب مقدماتی^۲ از نظر استنتاجی ناتمام است، دیدگاه ما را درباره‌ی مبانی ریاضیات برای همیشه تغییر داده است یا باید که تغییر داده باشد. گودل همچنین ایده‌ها و آرمان‌های فلسفی جذابی داشت که آشکارا در بردارنده‌ی آرمان معقولیت بود. با این حال زندگی خود او یادآور عنوانی از کتابی درباره‌ی نظریه‌ی بازی^۳ بود: پارادوکس‌های معقولیت. گودل خارج از منطق و فلسفه نیز به آرمان معقولیت باور داشت، اما زندگی شخصی خود را به گونه‌ای پیش می‌برد که بی‌شک به نحو خنده‌داری به نظر نامعقول می‌رسید. او در متعلق قرن بیستم، بیشترین نتایج اساساً جدید را کشف کرد، اما ترجیح داد که پژوهش‌های خود را در برخی چارچوب‌های به طور متعارف

1 Kurt Gödel

2 elementary arithmetic

3 game theory

پذیرفته شده پیش ببرد. این پارادوکس‌ها به تاثیر گودل نیز کشیده می‌شوند. شناخته‌شده‌ترین دستاوردهای او، به ویژه قضیه‌ی اول ناتمامیتش که اندکی قبل به آن اشاره شد، اغلب به نحوی تفسیر شده‌اند که با عقاید خود او کاملاً در تضاد است.

بنابراین به راحتی می‌توان خود را قانع کرد که لازم است بر کارهای گودل حتی از چشم‌انداز منطقی-ریاضی پرتوی جدید و دقیق‌تر افکند چه برسد به چشم‌انداز فلسفی-تاریخی. این کتاب نخستین گام به سوی چنین ارزیابی مجددی است. توصیه‌ی من این خواهد بود که پیشرفتهای اخیر در منطق و مبانی ریاضیات کمک می‌کند که کارهای گودل را در چشم‌اندازی تا حدودی جدید طرح کنیم.

در نوشتن این کتاب، من از نوشته‌های موجود به خصوص زندگی‌نامه‌ای که جان و. داوسون^۱ نوشته‌اشت، نوشته‌ها و کارهای مرحوم هانگ^۲ و کارهای هوشمندانه‌ی سولومون فِفرمن^۳ استفاده‌ی فراوانی کرده‌ام. با این حال من به تنهایی مسئول تعبیرهایی هستم که در صفحات آتی پیشنهاد می‌شود.

1 John W. Dawson

2 Hao Wang

3 Solomon Feferman